

РОЛЬ МІНІСТЕРСТВА ДОХОДІВ І ЗБОРІВ УКРАЇНИ В АДМІНІСТРУВАННІ ПОДАТКІВ

ПОПОВА С.М. - кандидат економічних наук, доцент кафедри правового забезпечення господарської діяльності факультету права та масових комунікацій ХНУВС,

ДЕМЕНКО О.Є. - здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

УДК 334.764.2:351.71(045)

В статті розкриваються задачі та основні напрямлення діяльності органів Міністерства доходів і зборів України, визначається їх роль в адмініструванні податків і зборів.

Ключові слова: Міністерство доходів і зборів України, Податковий кодекс України, податковий контроль, законодавство України, адміністрування податків.

Процесом адміністрування податків, зборів та інших платежів до бюджетів різних рівнів опікувалося багато державних органів. Але на сьогоднішній день основна робота з адміністрування податків припадає на територіальні органи Міністерства доходів і зборів (Міндоходів) України, яке було утворено Указом Президента України № 726/2012 від 24.12.2012 [1] шляхом об'єднання Державної податкової служби України та Державної митної служби України та на яке покладається обов'язок з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок). Таке поєднання функцій зі збору податків та інших надходжень до державного бюджету практично одразу дало позитивний економічний ефект у масштабах країни. Так, обсяг платежів до зведеного бюджету сплачених платниками податків у січні – травні 2013 року становив 172, 8 млрд. грн., що на 3,4 млрд. грн. більше від аналогічного показника 2012 року.

Проблемам адміністрування податків присвячено ряд праць вітчизняних на-

уковців та фахівців, таких як М.Я. Азаров, О.О. Бандурка, А.В. Головач, В.Ф. Коваль, О.П. Угровецький, Ю.Б. Іванов, О.В. Кірш та інших. Але впровадження багатьох реформаторських змін, у тому числі передбачених Податковим кодексом України та пов'язаних з утворенням Міністерства доходів і зборів України, потребує нових підходів до вирішення цих питань.

Тому метою статті є з'ясування завдань та функцій Міністерства доходів і зборів України, визначення його ролі в адмініструванні податків.

Міністерство доходів і зборів України є центральним органом виконавчої влади та головним органом з питань:

– забезпечення формування єдиної державної податкової та митної політики в частині адміністрування податків і зборів, митних платежів та реалізації єдиної державної податкової, державної митної політики;

– забезпечення формування та реалізації державної політики з адміністрування єдиного внеску;

– забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями при застосуванні податкового та митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску.

Місце кожного державного органу характеризується певними напрямками, сумлінна діяльність у сфері яких повинна, врешті-решт, привести до виконання за-

вдань, які держава ставить перед цим органом.

Основними завданнями Міністерства доходів і зборів України є:

1) забезпечення формування єдиної державної податкової, державної митної політики в частині адміністрування податків і зборів, митних платежів та реалізація єдиної державної податкової та митної політики, а також боротьба з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства, здійснення в межах своїх повноважень контролю за надходженням до бюджетів та державних цільових фондів податків і зборів та інших платежів;

2) забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів;

3) забезпечення формування та реалізація державної політики з адміністрування єдиного внеску, а також боротьба з правопорушеннями при застосуванні законодавства з питань сплати єдиного внеску;

4) забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері контролю за своєчасністю здійснення розрахунків в іноземній валюті в установленій законом строк, дотриманням порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), а також за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, торгових патентів [2].

Основні напрямки діяльності органів держави, у яких відображаються завдання їх створення, конкретизується їх сутність та соціальне призначення, більшість науковців визначає як функції. У перекладі з латини функція (*functio*) означає «виконання», «звершення». У широкому розумінні це поняття визначається як характеристика відповідного напрямку або аспекту діяльності окремого інституту чи утворення. Тому відповідно до покладених до нього завдань Міністерство доходів і зборів України виконує такі функції:

1) розробляє проекти законів України, проекти актів Президента України, Кабінету Міністрів України та вносить їх у встановленому порядку на розгляд відповідних

органів з урахуванням практики застосування законодавства з питань, що належать до компетенції Міндоходів України;

2) розробляє та затверджує порядки, інструкції, положення, форми розрахунків, звітів, декларацій, інших документів з питань, що належать до компетенції Міністерства доходів і зборів України;

3) здійснює адміністрування податків і зборів, митних платежів, єдиного внеску;

4) надає відповідно до закону в межах своїх повноважень адміністративні послуги;

5) здійснює контроль за додержанням податкового і митного законодавства, законодавства щодо адміністрування єдиного внеску та в межах своїх повноважень – іншого законодавства, контроль за додержанням якого покладено на Міністерство доходів і зборів України України;

6) забезпечує достовірність та повноту обліку платників податків та єдиного внеску, суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням;

7) здійснює перегляд рішень територіальних органів у встановленому законодавством порядку;

8) організовує та контролює застосування адміністративного арешту (арешту) майна платників податків та/або зупинення видаткових операцій на їх рахунках у банках, фінансових санкцій до платників єдиного внеску;

9) організовує та контролює погашення податкового боргу платниками податків, а також стягнення своєчасно ненарахованих та/або несплачених сум єдиного внеску;

10) ініціює застосування до платників податків та платників єдиного внеску судових процедур банкрутства;

11) забезпечує застосування митних режимів, здійснення митного контролю та митного оформлення товарів;

12) вживає заходів щодо захисту прав інтелектуальної власності у процесі зовнішньоекономічної діяльності, недопущення переміщення через митний кордон України контрафактних товарів;

13) готує пропозиції щодо прогнозу доходів бюджетів і надходжень єдиного

внеску з урахуванням прогнозу макроекономічних показників і тенденцій розвитку світової економіки;

14) здійснює ліцензування діяльності суб'єктів господарювання з виробництва спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, з оптової торгівлі спиртом, оптової та роздрібною торгівлі алкогольними напоями і тютюновими виробами, а також ліцензування митної брокерської діяльності;

15) здійснює у випадках, передбачених законом, провадження у справах з адміністративних правопорушень;

16) організовує дослідження і експертну діяльність у податковій та митній сферах;

17) проводить аналіз та здійснює управління ризиками з метою визначення форм та обсягів митного та податкового контролю;

18) забезпечує розвиток, впровадження та технічне супроводження інформаційно-телекомунікаційних систем і технологій;

19) організовує взаємодію та обмін інформацією з державними органами інших країн згідно із законодавством та міжнародними договорами України;

20) звертається до суду у випадках, передбачених законодавством;

21) організовує контроль за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів та забезпечує міжгалузеву координацію у цій сфері;

22) виявляє кримінальні та інші правопорушення у сфері оподаткування, митній та бюджетній сферах, а також встановлює місцезнаходження платників податків, опитує засновників, посадових осіб;

23) провадить відповідно до закону оперативно-розшукову діяльність, а також досудове розслідування, вживає заходів щодо відшкодування завданих державі збитків;

24) вживає заходів для виявлення, аналізу та перевірки фінансових операцій, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму;

25) виявляє системні причини та умови, що сприяли вчиненню кримінальних та інших правопорушень у сфері оподаткування, митній та бюджетній сферах, вживає заходів до їх усунення;

26) отримує від органів, що здійснюють державний фінансовий контроль, матеріали ревізій та іншу інформацію в разі виявлення фактів порушення законодавства;

27) застосовує санкції за несвоєчасність подання звітності, встановленої законодавством, контроль за додержанням якого покладено на Міндоходів України;

28) організовує в межах своїх повноважень погашення заборгованості з інших платежів.

Але найбільше навантаження з адміністрування податків і зборів, єдиного внеску припадає сьогодні на територіальні органи Міністерства доходів і зборів України, які утворені відповідно постанови Кабінету Міністрів України №229 від 20.03.13 р. [3] шляхом реорганізації територіальних органів Державної податкової служби України (ДПС) та Державної митної служби України. І на сьогодні в Україні діють 27 головних управлінь Міністерства доходів і зборів України в Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі, в усіх областях та міжрегіональне головне управління (Центральний офіс з обслуговування великих платників); 26 регіональних митниць в областях України, Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі; 7 спеціалізованих податкових інспекцій з обслуговування великих платників у найбільших індустріальних містах (Дніпропетровську, Донецьку, Запоріжжі, Луганську, Львові, Одесі, Харкові); 3 спеціалізовані департаменти (з інформаційно-довідкового та кінологічного забезпечення, лабораторія з питань експертизи та досліджень) та 326 територіальних державних податкових інспекцій. А оскільки митні регіональні органи, відповідно до положень Податкового кодексу України, займаються адмініструванням мита, акцизного податку, податку на додану вартість, інших податків, які відповідно до податкового законодавства справляються у разі ввезення (пересилання) товарів і предметів на митну територію України або на територію спеціальної митної зони, або вивезення товарів і предметів з митної території України або території спеціальної митної зони; то основна робота з адміністрування податків покладається на

територіальні державні податкові інспекції Міністерства доходів і зборів України, які, відповідно до додатку 2 постанови Кабінету Міністрів України [3], створюються шляхом реорганізації територіальних органів Державної податкової служби (ДПС) України.

Оскільки головним призначенням податків є грошове забезпечення функціонування держави, то держава наділяє органи Міністерства доходів і зборів України відповідними повноваженнями та компетенцією.

Повноваження – це обсяг обов'язків, які доручає держава органу влади, а також законодавчо визначені права використовувати певні важелі та ресурси, адекватні до цих зобов'язань. Права органів Міністерства доходів і зборів України чітко визначені статтею 20 Податкового кодексу України [4], зокрема органи Міністерства доходів і зборів України мають право:

1) запрошувати платників податків або їх представників для перевірки правильності нарахування та своєчасності сплати податків та зборів, дотримання вимог іншого законодавства, здійснення контролю за дотриманням якого покладено на органи Міністерства доходів і зборів України. Письмові повідомлення про такі запрошення надсилаються не пізніше ніж за 10 календарних днів до дня запрошення рекомендованими листами, у яких зазначаються підстави запрошення, дата і час, на які запрошується платник податків (представник платника податків);

2) під час проведення перевірок вимагати виготовлення платником податків (уповноваженим представником платника податків) і безоплатно отримувати від них засвідчені підписом платника податків або його посадовою особою та скріплені печаткою (за її наявності) копії документів, що свідчать про порушення вимог податкового законодавства або іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи Міністерства доходів і зборів України; перевіряти під час проведення перевірок у платників податків – фізичних осіб, а також у посадових осіб та інших працівників платників податків – юридичних осіб документи, що посвідчують особу;

3) одержувати безоплатно від платників податків, а також від установ Національного банку України, банків та інших фінансових установ довідки та/або копії документів про наявність банківських рахунків, а на підставі рішення суду – інформацію про обсяг та обіг коштів на рахунках, у тому числі про ненадходження у встановлені терміни валютної виручки від суб'єктів підприємницької діяльності;

4) проводити перевірки платників податків (крім Національного банку України);

5) вимагати від платників податків, що перевіряються в ході перевірок, проведення інвентаризації основних фондів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, у тому числі зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки.

У разі відмови платника податків (його посадових осіб або осіб, які здійснюють готівкові розрахунки та/або проводять діяльність, що підлягає ліцензуванню та/або патентуванню) від проведення інвентаризації основних фондів, товарно-матеріальних цінностей, коштів (зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки), або ненадання для перевірки документів, їх копій (за умови наявності таких документів) застосовувати процедуру адміністративного арешту майна;

6) для здійснення функцій, визначених податковим законодавством, отримувати безоплатно від платників податків, у тому числі благодійних та інших неприбуткових організацій, інформацію, довідки, копії документів (засвідчені підписом платника податків або його посадовою особою та скріплені печаткою (за наявності) про фінансово-господарську діяльність, отримвані доходи, видатки платників податків та іншу інформацію, пов'язану з обчисленням та сплатою податків, дотриманням вимог іншого законодавства, здійснення контролю за яким покладено на органи Міністерства доходів і зборів України, а також фінансову та статистичну звітність;

7) під час проведення перевірок вивчати та перевіряти первинні документи, які використовуються в бухгалтерському та податковому обліку, інші реєстри, фінансову, статистичну звітність, пов'язані з обчислен-

ням і сплатою податків та зборів, виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи Міністерства доходів і зборів України;

8) проводити контрольні розрахункові операції до початку перевірки платника податків щодо дотримання ним порядку проведення готівкових розрахунків та застосування реєстраторів розрахункових операцій. Товари, які було отримано службовими (посадовими) особами органів Міністерства доходів і зборів України під час проведення контрольної розрахункової операції, підлягають поверненню платнику податків у непошкодженому вигляді. У разі неможливості повернення такого товару відшкодування витрат здійснюється відповідно до законодавства з питань захисту прав споживачів;

9) під час проведення перевірок вимагати від посадових або службових осіб платника податків надання повноважних осіб для спільного з представниками органів Міністерства доходів і зборів України зняття показань внутрішніх та зовнішніх лічильників, якими обладнані технічні пристрої, що використовуються у процесі провадження ним діяльності, що перевіряється;

10) доступу під час проведення перевірок до територій, приміщень (крім житла громадян) та іншого майна, що використовується для провадження господарської діяльності, та/або є об'єктами оподаткування або використовується для отримання доходів (прибутку) чи пов'язані з іншими об'єктами оподаткування та/або можуть бути джерелом погашення податкового боргу;

11) у випадках, встановлених законом, звертатися до суду щодо припинення юридичної особи та припинення підприємницької діяльності фізичною особою – підприємцем та/або про визнання недійсними установчих (засновницьких) документів суб'єктів господарювання;

12) звертатися до суду щодо зупинення видаткових операцій платника податків на рахунках такого платника податків у банках та інших фінансових установах (крім операцій з видачі заробітної плати

та сплати податків, зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також визначених контролюючим органом грошових зобов'язань платника податків) при недопущенні посадових осіб органів Міністерства доходів і зборів України до обстеження територій та приміщень;

13) звертатися до суду, у разі якщо платник податків перешкоджає виконанню податковим керуючим повноважень щодо зупинення видаткових операцій на рахунках платника податків шляхом накладення арешту на кошти та інші цінності такого платника податків, що знаходяться в банку;

14) звертатися до суду щодо накладення арешту на кошти та інші цінності такого платника податків, що знаходяться в банку, у разі, якщо у платника податків, який має податковий борг, відсутнє майно та/або його балансова вартість менша суми податкового боргу, та/або таке майно не може бути джерелом погашення податкового боргу;

15) звертатися до суду щодо стягнення коштів платника податків, який має податковий борг, з рахунків у банках, обслуговуючих такого платника, на суму податкового боргу або його частини;

16) звертатися до суду щодо стягнення з дебіторів платника податків, що має податковий борг, сум дебіторської заборгованості, строк погашення якої настав та право вимоги якої переведено на органи Міністерства доходів і зборів України, у рахунок погашення податкового боргу такого платника податків;

17) скласти стосовно платників податків – фізичних осіб та посадових осіб платників податків – юридичних осіб протоколи про адміністративні правопорушення;

18) виносити постанови у справах про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом;

19) у випадках виявлення порушення вимог податкового та іншого законодавства України, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, надсилати платникам податків письмові запити щодо надання засвідчених належним

чином копій документів;

20) вимагати від платників податків, діяльність яких перевіряється, припинення дій, які перешкоджають здійсненню законних повноважень службовими (посадовими) особами органів Міністерства доходів і зборів України, усунення виявлених порушень податкового та іншого законодавства та контролювати виконання законних вимог службових (посадових) осіб органів Міністерства доходів і зборів України;

21) користуватися у службових справах засобами зв'язку, які належать платникам податків, з їх дозволу або дозволу посадових осіб таких платників;

22) залучати, у разі необхідності, фахівців, експертів та перекладачів;

23) визначати у визначених Податковим Кодексом України випадках суми податкових та грошових зобов'язань платників податків;

24) застосовувати до платників податків фінансові (штрафні) санкції, стягувати до бюджетів та державних цільових фондів суми грошових зобов'язань та/або податкового боргу, стягувати суми простроченої заборгованості суб'єкта господарювання перед державою за кредитом (позикою), залученим державою або під державну (місцеву) гарантію, а також за кредитом з бюджету;

25) здійснювати контроль за додержанням норм законодавства з питань регулювання обігу готівки (крім банків) та порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, з наступною передачею матеріалів про виявлені порушення органам, які видали ці документи, наявністю торгових патентів;

26) одержувати безоплатно необхідні відомості для ведення Єдиного реєстру податкових накладних, формування інформаційного фонду Державного реєстру фізичних осіб – платників податків від платників податків, а також Національного банку України та його установ – про суми доходів, виплачених фізичним особам і утриманих з них податків та зборів

(обов'язкових платежів), від органів, уповноважених проводити державну реєстрацію суб'єктів, а також видавати ліцензії на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, – про державну реєстрацію та видачу ліцензій суб'єктам господарської діяльності, від органів, що здійснюють реєстрацію фізичних осіб – про громадян, які прибули на проживання до відповідного населеного пункту чи вибули з нього, від органів державної реєстрації актів цивільного стану – про фізичних осіб, які померли;

27) одержувати безоплатно від органів Міністерства доходів і зборів України щомісяця звітні дані про ввезення на митну територію України імпортованих товарів і справляння при цьому податків та зборів та інформацію про експортно-імпортні операції, що здійснюють резиденти і нерезиденти, та від органів статистики – дані, необхідні для використання їх у проведенні аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, установ, організацій усіх форм власності;

28) надавати відстрочення та розстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу, а також приймати рішення про списання безнадійного боргу в порядку, передбаченому законом;

29) застосовувати до фінансових установ, які не подали відповідним органам Міністерства доходів і зборів України в установленій законом строк повідомлень про відкриття або закриття рахунків платників податків або розпочали здійснення видаткових операцій за цим рахунком фінансові (штрафні) санкції;

30) за несвоєчасне виконання установами банків та іншими фінансово-кредитними установами рішень суду та доручень платників податків про сплату податків та зборів стягувати з установ банків та інших фінансово-кредитних установ пеню за кожний день прострочення (включаючи день сплати) у порядку та розмірах, встановлених законами України щодо таких видів платежів;

31) надавати інформацію з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків

іншим органам державної влади та органам фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування відповідно до закону;

32) звертатися у випадках, передбачених законом до суду щодо застосування санкцій, пов'язаних із забороною організації і проведення азартних ігор на території України;

33) приймати рішення про зміну основного місця обліку та переведення великих платників податків на облік у спеціалізовані органи Міністерства доходів і зборів України та знімати їх з обліку і переводити до інших органів Міністерства доходів і зборів України;

34) звертатися до суду щодо нарахування та сплати податкових зобов'язань, коригування від'ємного значення об'єкта оподаткування або інших показників податкової звітності у результаті застосування звичайних цін;

35) отримувати від нотаріусів на письмові запити інформацію про вступ фізичної особи у права спадкоємця із обов'язковим зазначенням повних даних про таку особу (прізвище, ім'я, по батькові, номер та серія паспорта, рік народження, місце проживання тощо) та відомості про майно (нерухоме, рухоме, кошти тощо), отримане за спадком;

36) звертатися до суду з заявою про вилучення оригіналів первинних фінансово-господарських та бухгалтерських документів у випадках, передбачених Податковим Кодексом України.

37) отримувати безоплатно від органів, які забезпечують ведення відповідних державних реєстрів (кадастрів), інформацію, необхідну для здійснення повноважень органів Міністерства доходів і зборів України щодо забезпечення погашення податкового боргу платника податків.

На відміну від повноважень, термін «компетенція» (від латинського *competere* – відповідати, підходити) є більш суб'єктивним поняттям і означає здатність певного державного органу реалізовувати надані законом повноваження. Єдиного тлумачення поняття та сутності компетенції як в наукових працях, так і в норма-

тивно-правових актах поки що немає, що свідчить про складність усвідомлення компетенції як юридичного інституту.

Компетенція конкретного територіального органу Міністерства доходів і зборів України визначається сумою знань, професійного досвіду та досвіду всіх його працівників під час вирішення поставлених законом завдань та виконанні своїх персональних функцій. Тому головною запорукою ефективного виконання завдань, що ставляться державою перед органами Міністерства доходів і зборів України, є висока професійність кадрів, якісний підбір та розстановка особливого складу в усіх ланках та підрозділах її органів.

Працівник місцевого органу Міністерства доходів і зборів України має бути високоосвіченим спеціалістом у галузі податкового і бухгалтерського обліку, фінансово-господарського контролю та аналізу, податкового й господарського права. Він повинен поєднувати фундаментальну наукову підготовку та глибокі практичні навички, безперервно поповнювати свої професійні знання, мати високі громадські якості. Окрім того, працівники органів Міністерства доходів і зборів України повинні знати [5]:

– дисципліни загальноосвітнього циклу: правознавство, етику, мікро- та макроекономіку, статистику, фінанси, грошовий обіг і кредит, основи управління та психології, маркетинг та інші;

– спеціальні дисципліни: податковий та бухгалтерський облік, економічний аналіз, фінансове, трудове й господарське право, валютне законодавство, теорію фінансово-господарського контролю, митну справу, міжнародні стандарти аудиту, ревізію та контроль, можливості економічних й інших спеціальних експертиз, процесуальні норми проведення перевірок та ревізій;

– основи технології конкретної галузі господарства, її економіку, методи прогнозування діяльності та кредитування підприємств відповідно до їх спеціалізації, особливості обліку і звітності різних галузей суспільної діяльності;

– можливості сучасних технічних засо-

бів збирання, обробки, передачі й захисту інформації.

Але, звісно, найбільшу увагу при підготовці фахівців для органів Міністерства доходів і зборів України треба приділяти глибокому та досконалому вивченню податкового законодавства і, особливо, кодифікованій його частині – Податковому кодексу України. А для постійного забезпечення та підтримки належного професійного рівня фахівців Міністерства доходів і зборів України, як мінімум, один раз на три роки треба організовувати їх стажування та підвищення кваліфікації як у спеціальних закладах Міністерства доходів і зборів України, так і за кордоном з метою вивчення досвіду оподаткування у країнах з розвинутою ринковою економікою [5].

У зв'язку зі створенням Міністерства доходів і зборів України нинішня структура податкових інспекцій потребує докорінних змін. Цей процес вже почався і Міністерством доходів і зборів України наказом №81 від 26.04.13 р. вже затверджено:

1) тимчасову типову структуру спеціалізованої державної податкової інспекції з обслуговування великих платників;

2) тимчасову типову структуру державних податкових інспекцій в районах, містах (крім міст Києва та Севастополя), районах у містах, об'єднаних державних податкових інспекцій, чисельність яких (без урахування чисельності відділень та оперативних підрозділів) становить понад 100 одиниць;

3) тимчасову типову структуру державних податкових інспекцій в районах, містах (крім міст Києва та Севастополя), районах у містах, об'єднаних державних податкових інспекцій, чисельність яких (без урахування чисельності відділень та оперативних підрозділів) становить від 31 до 100 одиниць;

4) тимчасову типову структуру державних податкових інспекцій у районах, містах (крім міст Києва та Севастополя), районах у містах, об'єднаних державних податкових інспекцій, чисельність яких (без урахування чисельності відділень) становить 30 одиниць і менше.

А оскільки оподаткування є найбільш динамічною сферою державного регулювання економіки, то і функції й права дер-

жавних податкових інспекцій потребують подальших змін з метою перетворення територіальних органів Міністерства доходів і зборів України з фіскальних органів у сервісні установи європейського типу.

Виходячи з аналізу основних напрямків роботи територіальних податкових інспекцій, Бандурка О.О. [6, с. 27] пропонує розглядати ці органи як складне поліфункціональне утворення, діяльність яких пов'язується як із здійсненням адміністративних, так і правоохоронних функцій, оскільки до органів Міністерства доходів і зборів України входять підрозділи податкової міліції, які складаються зі спеціальних підрозділів по боротьбі з податковими правопорушеннями, які виконують оперативно-розшукову, кримінально-процесуальну та охоронну функції. Для успішного адміністрування податків і зборів, єдиного внеску підрозділи податкової міліції повинні більш тісно взаємодіяти з контрольними підрозділами регіональних податкових інспекцій.

Так, податковою міліцією Харківської області протягом 2012 року було виявлено 84 факти грубого порушення законодавства про працю, які пов'язані з виплатою заробітної плати в «конвертах». Разом з прокуратурою за цей же період було проведено 4 перевірки резонансного характеру. У ході цих заходів було встановлено більше 150 робітників, офіційно не працевлаштованих, ліквідовано діяльність підпільного виробництва, де працювало без офіційного працевлаштування 90 працівників.

Але за цими матеріалами кримінальні справи були порушені лише за статтями 172 КК України «Грубе порушення законодавства про працю» та 175 КК України «Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат», хоча в цей же час такі підприємства не сплачували податок на доходи фізичних осіб та єдиний внесок. Однак провадження за статтями 212 та 212-1 КК України за ухилення від сплати податків та єдиного внеску здійснено не було.

А вже за перші чотири місяці 2013 року працівники територіальних органів Міністерства доходів і зборів України виявили

АНОТАЦІЯ

У статті розкриваються завдання та основні напрямки діяльності органів Міністерства доходів і зборів України, визначається їх роль в адмініструванні податків і зборів.

SUMMARY

The article describes the objectives and main directions of activity of the Ministry of Revenue and Duties of Ukraine is determined by their role in the administration of taxes and fees.

майже 20 тисяч найманих робітників, які працювали без укладених трудових договорів із працедавцями, і в бюджет було перераховано додатково 3,7 млн. грн. податку на доходи фізичних осіб [7].

Також з метою підвищення ефективності адміністрування податків і зборів, єдиного внеску територіальні органи Міністерства доходів і зборів України повинні взаємодіяти з Національним банком України, Антимонопольним комітетом, Фондом державного майна, Державною фінансовою інспекцією, Державною казначейською службою, Державною службою фінансового моніторингу, Службою безпеки України, структурними підрозділами з питань фінансів місцевих державних адміністрацій та іншими органами фінансового контролю та правоохоронними органами.

Література:

1. Указ Президента України «Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» № 725 від 24.12.2012 // Урядовий кур'єр. – №238. – 2012. – 25 грудня.

2. Положення про Міністерство доходів і зборів. Затв. Указом Президента України №141/2013 від 18 березня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/141/2013>

3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення територіальних органів Міністерства доходів і зборів» №229 від 20.03.13 р. // Урядовий кур'єр. – 2013. – 20 квітня.

4. Податковий кодекс України. Закон України №2856-VI від 23.12.10 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>.

5. Попова С.М. та ін. Організація податкового контролю: науково-практичний посібник / С.М. Попова, В.Д. Понікаров, -О.В. Кожушко. – К.: «Центр учбової літератури», 2013.– 290 с.

6. Бандурка О.О. Державна податкова служба в Україні: система, правовий статус, модернізація: монографія. – Харків: НУВС, 2004. – 234 с.

7. Зарплату шукали з прокурором // Урядовий кур'єр. – 2013. – 17 травня.